

BIBLIOTEKA E

85H-93-32

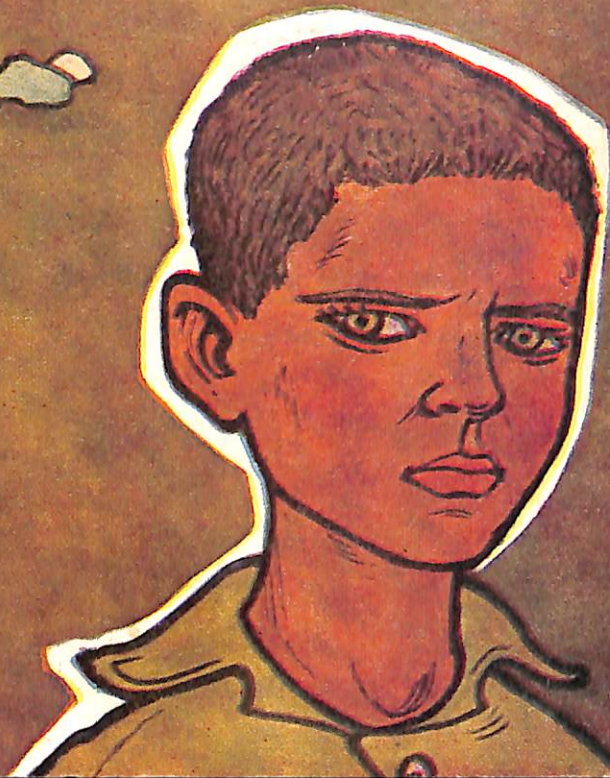
776

SHALLS

GJIROKASTER

TOMKA

NASHO JORGAQI

8SH-93-32

8SH-93-32

J 76 Biblioteka e Pionierit S

NASHO V. JORGAQI

T O M K A

(TREGIME)

~~47187~~

1262.

BIBLIOTEKA E SHETËTIT
GJUDOKESH

SHËTËPIA BOTONJËSE «NAIM FRASHËRI»

TOMKA

Sa djalë i mirë ka qenë Tomka! Ju nuk e kini njohur Tomkën dhe s'kishit si ta njihnit. Po unë që e kam patur shok të vegjëlisë, e mbaj mend fort mirë, sikur ta kisha tani para syve.

Tomka ishte një djalë në moshën tuaj, i gjatë e i hollë si cingël, me kokë të qethur toç, me një ballë të gjerë e me ca sy të mëdhenj që i xixëllonin.

Ne ishim atëhere shokë të ngushtë. Ishte kohë lufte. Vendi që mbushur plot me njerëz të liq, me fashistë e tradhëtarë. Ata shtypnin popullin, vrisnin njerëzit e mirë, digjnin shtëpitë, mbyllnin shkollat. Fashistët kishin pushuar atëhere gjithë Shqipërinë, Kishin ardhur dhe në lagjen tonë e na kishin zënë sheshin ku loznim. Një ditë përpara, ne luajtëm me top lecke deri sa u err, po të nesërmen kur u ngritëm e shkuam në fushë, nuk njohëm fu-

shën tonë. Fërkonim sytë dhe shikonim. Ajo nxinte nga topat, nga maqinat e çadrat, nëpër fushë lëvrinin njerëz të panjohur. Ca ushtarë, me kapele hekuri në kokë, rrethonin fushën me tela. Atje ku ne kishim portën kur loznim, fashistët kishin vendosur një roje me pushkë. Ne vështronim fushën tonë dhe na vinte të qanim nga inati. Atëhere Tomka, tha:

— S'ka gjë, çuna! Fusha, e jona është...

Dhe ne, që atë ditë, megjithëse fushën na e kishin zënë, nuk largoheshim që andej. Silleshim aty rrotull ose loznim me top në rrugën ngjitur me fushën. Këtë e bënim, jo se fusha do të na ikte ose do të na e rrëmbenin, po se si na vinte ta linim vetëm. Pastaj, donim t'u tregonim fashistëve se s'ua kishim frikën.

Ne loznim me top lecke para syve të rojes gjermane. Ai lëvizte me pushkë në krah në hyrje të fushës me tela. Bashkë me të, bënte roje edhe një qen i madh leshator e me turi si të ujkut. Në fillim, ne nuk ja dinim emrin qenit, por një ditë dëgjuam rojen që i thirri:

— Gof!

Se si ishte ky emër: Gof! Të vinte për të qeshur! Ky Gofi nuk rrinte në një vend, bridhte sa andej këtej, lehte sa herë t'i tekej, frikësonte fëmijët, ishte tamam qen fashist. Ne e kishim shumë inat atë qen. Bile, gjithë ina-

tin që kishim për fashistët, donim t'ja shfrenim Gofit. Dhe, kur e shihnim prapa kampit të gjermanëve ose në ndonjë hendek, e qëllonim fshehurazi me gur e pastaj iknim me vrap ose hidheshim nga muri në kopshtin e xha Ndonit.

Ne loznim pothuaj çdo ditë me top lecke në rrugën tonë ngjitur me fushën. Andej kalonin maqina gjermane, lëviznin karro, vinin e iknin ushtarë. Gofi futej në mes nesh, gjasme donte të na trembte, po prapë ne s'donim t'ja dinim. Loznim e i bënim gola njëri-tjetrit, bërtisnim e vraponim gjersa vinte mbrëmja e na thërrisnin prindërit. Por, qëllonte nganjëherë që ndonjëri prej nesh i binte topit fort dhe topi shkonte nga fusha e mbetej sipër ndonjë çadre gjermane. Ne atëhere zemëroheshim keq me shokun tonë, po nuk e bënim veten në sy të rojes. As topin nuk shkonim t'ua kërkonim gjermanëve. Nuk donim t'u luteshim fashistëve. Punë e madhe për një top!

I pari largohej Tomka. Ai fshinte me mëngën e xhaketës ballin e djersitur dhe thoshte: — Hajdeni, çuna, ikim!

Dhe ne, pa bërë fjalë, shkonim pas tij, të mërzitur që e kishim lënë lojën përgjysëm. Tomka ishte kryetari ynë, dhe ne e dëgjonim fjalën e tij. Megjithëse nuk e kishim zgjedhur,

TOMKA

Sa djalë i mirë ka qenë Tomka! Ju nuk e kini njohur Tomkën dhe s'kishit si ta njihnit. Po unë që e kam patur shok të vegjëlisë, e mbaj mend fort mirë, sikur ta kisha tani para syve.

Tomka ishte një djalë në moshën tuaj, i gjatë e i hollë si cingël, me kokë të qethur toç, me një ballë të gjerë e me ca sy të mëdhenj që i xixëllonin.

Ne ishim atëhere shokë të ngushtë. Ishte kohë lufte. Vendi që mbushur plot me njerëz të liq, me fashistë e tradhëtarë. Ata shtypnin popullin, vrisnin njerëzit e mirë, digjnin shtëpitë, mbyllnin shkollat. Fashistët kishin pushuar atëhere gjithë Shqipërinë, Kishin ardhur dhe në lagjen tonë e na kishin zënë sheshin ku loznim. Një ditë përpara, ne luajtëm me top lecke deri sa u err, po të nesërmen kur u ngritëm e shkuaam në fushë, nuk njohëm fu-

shën tonë. Fërkonim sytë dhe shikonim. Ajo nxinte nga topat, nga maqinat e çadrat, nëpër fushë lëvrinin njerëz të panjohur. Ca ushtarë, me kapele hekuri në kokë, rrethonin fushën me tela. Atje ku ne kishim portën kur loznim, fashistët kishin vendosur një roje me pushkë. Ne vështronim fushën tonë dhe na vinte të qanim nga inati. Atëhere Tomka, tha:

— S'ka gjë, çuna! Fusha, e jona është. . .

Dhe ne, që atë ditë, megjithëse fushën na e kishin zënë, nuk largoheshim që andej. Sillehim aty rrotull ose loznim me top në rrugën ngjitur me fushën. Këtë e bënim, jo se fusha do të na ikte ose do të na e rrëmbenin, po se si na vinte ta linim vetëm. Pastaj, donim t'u tregonim fashistëve se s'ua kishim frikën.

Ne loznim me top lecke para syve të rojes gjermane. Ai lëvizte me pushkë në krah në hyrje të fushës me tela. Bashkë me të, bënte roje edhe një qen i madh leshator e me turi si të ujkut. Në fillim, ne nuk ja dinim emrin qenit, por një ditë dëgjuam rojen që i thirri:

— Gof!

Se si ishte ky emër: Gof! Të vinte për të qeshur! Ky Gofi nuk rrinte në një vend, bridhte sa andej këtej, lehte sa herë t'i tekej, frikësonte fëmijët, ishte tamam qen fashist. Ne e kishim shumë inat atë qen. Bile, gjithë ina-

tin që kishim për fashistët, donim t'ja shfrenim Gofit. Dhe, kur e shihnim prapa kampit të gjermanëve ose në ndonjë hendek, e qëllonim fshehurazi me gur e pastaj iknim me vrap ose hidheshim nga muri në kopshtin e xha Ndonit.

Ne loznim pothuaj çdo ditë me top lecke në rrugën tonë ngjitur me fushën. Andej kalonin maqina gjermane, lëviznin karro, vinin e iknin ushtarë. Gofi futej në mes nesh, gjasme donte të na trembte, po prapë ne s'donim t'ja dinim. Loznim e i bënim gola njëri-tjetrit, bërtisnim e vraponim gjersa vinte mbrëmja e na thërrisnin prindërit. Por, qëllonte nganjëherë që ndonjëri prej nesh i binte topit fort dhe topi shkonte nga fusha e mbetej sipër ndonjë çadre gjermane. Ne atëhere zemëroheshim keq me shokun tonë, po nuk e bënim veten në sy të rojes. As topin nuk shkonim t'ua kërkonim gjermanëve. Nuk donim t'u luteshim fashistëve. Punë e madhe për një top!

I pari largohej Tomka. Ai fshinte me mëngën e xhakëtës ballin e djersitur dhe thoshte:
— Hajdeni, çuna, ikim!

Dhe ne, pa bërë fjalë, shkonim pas tij, të mërzitur që e kishim lënë lojën përgjysëm. Tomka ishte kryetari ynë, dhe ne e dëgjonim fjalën e tij. Megjithëse nuk e kishim zgjedhur,